

Відділ освіти ЦХВСУ

**ЗАСАДИ ВІРОВЧЕННЯ
Церкви Християн
Віри Євангельської України**

Навчальний зошит

**Київ
2012**

**Варениця В.М., Вознюк В.В., Капустін І.С., Ксензов Д.В., Кучер О.В.,
Лисюк В.Ф., Малик В.Г., Манелюк С.В., Мокієнко М.М., Попудник В.В.**

Засади віровчення Церкви Християн Віри Євангельської України:

Навчальний зошит. – К.: Відділ освіти ЦХВСУ, 2012. – 48 с.

У навчальному зошиті стисло розглянуто основні біблійні засади, на яких будує своє віровчення Церква Християн Віри Євангельської України (ЦХВСУ). Без знання і розуміння цих істин неможливо бути успішним християнином і повною мірою виконати волю Божу.

Зокрема, пояснюються вчення про Триєдність Бога, про Христа, про Особу і дари Святого Духа, Боже призначення для людини і наслідки гріхопадіння, про Церкву як Тіло Христа, роз'яснюється необхідність водного хрещення і хрещення Святим Духом, дано відповіді на питання про матеріальне служіння, необхідність освячення.

Коротко розглянуто питання про важливість молитви, участь віруючого в духовній війні, про загробне життя та майбутнє всього людства.

Хронологічно представлено історію ЦХВСУ.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Біблія – найбільший скарб	5
2. Триєдність Бога.....	7
3. Вчення про Христа	9
4. Особа Святого Духа.....	11
5. Призначення людини.....	13
6. Гріхопадіння людини	15
7. Віра і покаяння	17
8. Народження згори, або відродження	19
9. Необхідність водного хрещення.....	21
10. Хрещення Святим Духом.....	23
11. Освячення: одноразова дія чи процес?	25
12. Духовний світ і духовна боротьба віруючого	27
13. Молитва	29
14. Дари Духа Святого.....	31
15. Матеріальне служіння та добрі діла.....	33
16. Церква – Тіло Христа	35
17. Сім'я у світлі Божого Слова	37
18. Євангелізація – вибір чи обов'язок?	39
19. Таємниця загробного життя.....	41
20. Що буде з цим світом	43
21. Історія Церкви Християн Віри Євангельської.....	45
Література.....	47

ПЕРЕДМОВА

Братство Церкви Християн Віри Євангельської України із задоволенням хоче бачити такі навчальні зошити в кожній місцевій церкві. Сам Господь і Учитель Ісус Христос багато часу Свого земного життя присвячував навчанню людей. Він навчав по домах, у синагогах, біля моря, на пагорбах. Навчав при багатолюдді й індивідуально. Бо Він знав, що навіть вибраний Божий народ, якщо його не вчити, не настановити, рано чи пізно зійде з прямих доріг Господніх: «Будь навчений, Єрусалиме, щоб душа Моя не відвернулася від тебе» (Єр. 6:8).

Церкві Христовій завжди потрібні хліб і вода – навчання Божого Слова і сила Святого Духа. Тому Правління і Комітет ЦХВСУ з радістю пропонують вам цей зошит, підготовлений з ініціативи відділу освіти нашого братства для збудування, для єдності, для духовного зросту у Христі, щоб збулися слова апостола Павла: «... доповніть радість мою: щоб думали ви одне й те, щоб мали ту саму любов, одну згоду й один розум!» (Фил. 2:2).

*Старший єпископ ЦХВСУ
Михайло ПАНОЧКО.*

1. БІБЛІЯ – НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБ

Слово «біблія» з грецької перекладається як «книги». **Біблія – це єдина священна і найстаріша книга у світі.**

Її писали протягом 1600 років більш ніж 40 авторів різних суспільних прошарків на різних територіях Європи, Африки та Азії, у різних ситуаціях, на трьох мовах: івриті (більшість книг Старого Завіту), арамейській (частини Старого Завіту) та грецькій мовах (Новий Завіт), у різних літературних жанрах та стилях. Ці автори були розділені часом і простором, однак усі 66 книг Біблії взаємопов'язані.

Унікальна точність тексту Біблії. Саме Бог спонукав людей записати Його Слово (2 Тим. 3:16-17; Ів. 17:17). Книги Старого Завіту були написані приблизно між 1400 і 400 рр. до Р.Х., книги Нового Завіту – від 40 до 95 рр. по Р.Х.

У 1947 р. були знайдені знамениті рукописи Кумрану, або рукописи Мертвого моря, ідентичні з примірниками Старого Завіту, знайденими на тисячу років пізніше. Бог подбав, щоб текст Біблії дійшов до наших днів без спотворень (Єр.1:12; 2 Тим. 3:16; Мт. 5:18).

Унікальний сам зміст Біблії. Це єдина книга, в якій Бог говорить про Себе. Біблія відповідає на безліч питань нашого життя: як звільнитися від провини гріха; чи є життя після смерті; як побудувати міцну сім'ю; як ставитися до ворогів; чим небезпечний окультизм; як вистояти у випробуваннях тощо.

Унікальне поширення Біблії. Першою в історії друкованою книгою була саме Біблія: її латинський переклад надрукував Гутенберг. Всього з 1496 по 2006 рр. Об'єднане Біблійне Товариство видало і поширило у світі 441,5 млн. Біблій та Нових Завітів.

Унікальна кількість перекладів Біблії. На кінець 2007 р. повністю або частково Біблія була перекладена на 2454 мови.

Унікальна життєздатність Біблії. До нас дійшло більше рукописних копій Біблії, ніж будь-яких 10 творів класичної літератури, разом узятих. Вороги Біблії переслідували її, як ніяку іншу книгу. Але вони помирають, а Книга продовжує жити (2 Тим. 2:9).

Унікальна тематика Біблії – від Буття до Об'явлення в ній розповідається про Боже відкуплення людини.

Священне Писання не тільки містить в собі Слово Боже – воно є Словом Божим (2 Тим. 3:16-17).

Канон – це офіційно прийнятий перелік книг Біблії. Церква не створювала канон, а лише визначила, які книги натхнені Богом, керуючись наступними принципами: автором книги мали бути Божий пророк, апостол або той, хто тісно спілкувався з такими людьми; Бог мав підтвердити повноваження автора Своїми діями; книга передавала істину про Бога; несла в собі Божу перетворюючу силу; її визнали ті, хто вірив у Бога.

У 393 році було остаточно визначено канон Нового Завіту. Загалом до канону Біблії увійшли 39 книг Старого Завіту і 27 – Нового Завіту. Книги, що не пройшли перевірки на канонічність, називають апокрифами. Вони містять історичні й географічні неточності, навчають фальшивим вченням та обрядам. На них ніколи не посилалися ні Ісус Христос, ні автори Нового Завіту. Лише в 1546 р. Римсько-Католицька Церква вирішила визнати їх канонічними.

Висновок. Кожному, хто щиро шукає істину, варто уважно дослідити цю унікальну книгу – Біблію. Скільки б не читала Біблію людина, молитовно та благоговійно досліджуючи її, ця книга завжди буде новою й повною життя та сили.

---

2. Триєдність Бога

Найскладнішим у вченні про Бога залишається питання про Його Триєдність. Однак, все-таки, попри певну незрозумілість це вчення цілком відповідає Священному Писанню.

Що таке «Трійця»? Слова «Трійця», «Триєдиний» походять від двох латинських слів «трі» – «три» і «унус» – «єдиний». Остаточний догмат про Трійцю був затверджений на Нікейському соборі в 325 р. та уточнений на Константинопольському соборі в 381 р. Але найбільший аргумент – не це, а те, що нам відкриває Священне Писання: Бог – один, а не три боги, Він існує в трьох Особах: Отець, Син і Святий Дух. Те, що Отець, Син і Святий Дух – це Особи, підтверджують багато текстів зі Священного Писання, зокрема, Ів. 17:2; Ів. 20:21; Ів. 2:1; Ів. 16:7; Ів. 14:26; Рим. 8:26. І це далеко не всі біблійні тексти.

Кожна Особа – це повною мірою Бог. Писання говорить про Отця, Сина і Святого Духа як про Особи, але водночас і Отця, і Сина, і Духа Святого воно називає Богом (Фил. 1:1; Рим. 9:5; Кол. 2:2-3; Євр. 1:8; Ів. 1:1,14; Мт. 28:19; Дії 5:4-5; Ів. 3:5; 1 Ів. 3:9).

Функціональні відмінності в Трійці. Між Отцем, Сином і Духом Святим є відмінності, але це відмінності функціональні. Функції кожної з Осіб Бога при створенні були різними. Бог-Отець сказав слово, котре викликало світ до буття (Бут. 1:1.3; Мал. 2:10). Бог-Син, вічне Боже Слово, втілив це повеління (Ів. 1:3; Кол. 1:16). Святий Дух «ширяв» над поверхнею води (Бут. 1:2), можливо, підтримуючи або являючи безпосередню присутність Божу в Його творінні (Йов. 33:4; Пс. 32:6). Тому як Отця, так Сина і Святого Духа ми можемо назвати Творцем.

Хоча Отець, Син і Святий Дух рівні за своїми атрибутами, Син кориться Отцю, Дух Святий – Отцю і Сину. І, згідно з Писанням, можна сказати, що так буде вічно (1 Кор. 15:2). Це підпорядкування відбувається на функціональному рівні – рівні стосунків і волі, а не через те, що хтось більший за своєю природою.

Участь Трійці в спасінні. Так само і стосовно спасіння. Бог-Отець запланував спасіння і послав Сина у світ (Ів. 3:16; Гал. 4:4; Еф. 1:9-10). Син покорився Отцю і звершив відкуплення (Ів. 6:38; Євр. 10:5-7). Після вознесіння Отець і Син послали Святого Духа (Ів. 14:26; 15:26). І нині саме Святий Дух звершує місію спасіння через відродження та освячення людей (Ів. 3:5-8; Рим. 8:13; 15:16; 1 Петр. 1:2).

Наслідки пояснення Трійці розумом. Нашому розумінню не піддається факт, що Бог – це три Особи, але при цьому Він – не три Боги, а один. Однак не все, що не відповідає логіці, треба заперечувати. Так само не можна пояснити, як один Бог чує тисячі і мільйони людей в один і той самий момент. Або як один Святий Дух може перебувати в серцях сотень тисяч людей чи як Бог може бути всюдиприсутнім (Пс. 138:5-10) і т.д.

Як результат намагання пояснити триєдність Бога розумом появилися різні лжевчення, які або взагалі заперечують триєдність, або ж їхні пояснення не відповідають суті Писання. Однак віруюча людина повинна пам'ятати – те, що не можна пояснити розумом, потрібно сприймати вірою.

Висновок. Особи Триєдності вічно існували як Отець, Син і Святий Дух. Ще до того, як був створений світ, у вічності Отець був Отцем, Син – Сином, а Святий Дух – Святим Духом. Якби природу Бога можна було пояснити до кінця, Він не був би неосяжним Богом. Отож нам залишається констатувати факт Триєдності Бога, сприймаючи його вірою.

---

3. ВЧЕННЯ ПРО ХРИСТА

Ім'я Ісуса Христа найбільш відоме у світі. Але не всі люди знають, Хто Він, не всі розуміють суть Його смерті і воскресіння.

Ісус Христос – Боголюдина. Істину про нашого Господа відкриває Біблія. Згідно із нею, Ісус Христос, прийшовши на землю, був повністю Богом, бо володів досконалою божественною природою, і повністю Людиною, бо народився від жінки, і мав всі людські властивості, як фізичні, так душевні і духовні.

Людська природа Христа. В Ісуса не було гріховної природи Адама, тому Він виростав без гріха (Лк. 2:40; Рим. 8:3; Лк. 4:13; Ів. 8:46). Неправильно, однак, вважати, що, як Людина, Він не міг згрішити – в такому разі всі спокуси не були б справжніми. Однак Він не згрішив саме на людському рівні, бо, володіючи божественною силою, Він не вдавався до неї, але переносив спокуси, як Людина.

Якби Він не був Людиною, Він не зміг би зазнати покарання за наші гріхи (Євр. 2:16-17). Він, як наш Первосвященик, співчуває нам, бо знає, через що проходимо ми (Євр. 2:18; 4:15-16).

Божественна природа Христа. Але Ісус був повністю і Богом (Ів. 1:1; 1:18; 20:28; Рим. 9:5; Тит. 2:13; Євр. 1:8; Пс. 45:6; 2 Петр. 1:1). У цих текстах слово «Бог» вживається у значенні Творця неба і землі. У Старому Завіті слово «Бог» вжите у пророцтві щодо Христа (Іс. 9:6). У Новому Завіті «Господь» у значенні «Ягве» як Імені Самого Бога вживали щодо Христа: ангели (Лк. 2:11), Єлизавета (Лк.1:43), Іван Хреститель (Мт. 3:3), Павло (1 Кор. 8:6; 12:3), Іван (Об. 19:16); Сам Ісус (Мт. 22:44). Знаходимо в Писанні й інші чіткі вказівки на божественність Христа (Ів. 8:57; Рим. 9:5; Кол. 2:2; Вих. 3:14; Об. 1:8; 22:13).

Ісус як Бог всемогутній (Мт. 8:26-27, 14:19; Ів. 2:1-11, Ів. 5:58; Об. 22:13); всезнаючий (Мр. 2:8; Ів. 1:48; 2:25; 6:64; 16:30; 21:17); всюдиприсутній (Мт. 18:20; 28:20), суверенний (Мт. 5:22, 28, 32, 34, 39, 44); має владу прощати гріхи (Мр. 2:5-7); від віри в Нього залежить вічність людини (Ів. 3:36). Він достойний поклоніння, котре належить тільки Богові (Фил. 2:9-11; Об. 19:10, Євр. 1:6; 5:12-13).

Чому божественність Христа була необхідна? Тільки Той, Хто має божественні властивості, може бути посередником між Святим Богом і грішною людиною і стати досконалою жертвою для відкуплення всього людства (1 Тим. 2:5, 2 Кор. 5:17).

Божественність та людськість в Особі Спасителя. Як Людина Ісус був слабкий і втомлювався (Мт. 4:2; 8:24; Мр. 15:21; Ів. 4:6), але як Бог Він всемогутній (Кол. 1:17; Євр. 1:3). Як Людина Він мав 30 років, коли розпочав служіння (Лк. 3:23), як Бог існував вічно (Ів. 1:1-2; 8:58). Через Свою людську природу Ісус пережив смерть (Лк. 23:46, 1 Кор. 15:3), однак у божественній природі Він не помер, тому що Бог не може померти. Важко зрозуміти, яку участь брала Його божественна природа в смерті і прийнятті покарання за гріхи – Писання це не відкриває. Але смерть не могла втримати Його як Бога, і Він воскреснув із мертвих (Ів. 2:19; 10:17-18; Євр. 7:16).

Взаємозв'язок божественної і людської природи в Особі Христа. У 681 р. на Константинопольському соборі було засуджене як еретичне вчення монофелітів, котрі твердили, що Христос мав тільки одну волю. Якщо Христос мав дві природи, то Він мав і дві волі: божественну і людську. Від божественної природи людській були передані право приймати поклоніння і нездатність грішити. Від людської природи божественній – здатність переживати страждання і смерть. Тому все, що належить Його людській природі, належить всій Його Особистості, і все, що стосується божественної сторони, стосується Його як Боголюдини.

Висновок. Втілення Христа можна назвати більшим чудом, ніж створення світу чи воскресіння з мертвих. Це найбільша таємниця всесвіту. Він прожив на землі більше 33 років. Його особисте святе життя, Його неймовірні чудеса, Його дивовижна наука, а найбільше – Його величний подвиг страждань, смерті та воскресіння залишили незабутній слід в історії всього людства і змінили долю мільйонів людей.

---

4. ОСОБА СВЯТОГО ДУХА

Дух Святий – це Бог. Період Церкви – це період праці Святого Духа. Біблія чітко й однозначно говорить, що Святий Дух – це Бог. Один із найяскравіших прикладів – текст із п'ятого розділу Дій святих апостолів, де йдеться про вчинок Ананія і Сапфіри. Тексти з 1 Кор. 3:16-17 і 1 Кор. 6:19-20 теж засвідчують, що Дух Святий – Бог.

Він, як Бог, всезнаючий (1 Кор. 2:10-11; Ів. 16:13). Ще один із Його божественних атрибутів – всемогутність. Про силу Святого Духа сказано в Рим. 15:13,19. Дух Святий має здатність змінювати людські серця. Він докоряє (Ів. 16:8-11) і відроджує людей (Ів. 3:5-8), перетворюючи їх із грішників на праведників (пор. Мт. 19:26). Дух Святий вічний (Євр. 9:14). Всюдиприсутність Його описана у 138-му псалмі (138:7-10).

Дух Святий – Особа. Біблія також говорить, що Дух Святий – це Особа (Ів. 14:26; 16:13; 1 Кор. 2:10-11; Еф. 4:30; Рим. 15:30; Гал. 4:6; 5:18; Рим. 8:26; Дії 15:28; 1 Сол. 5:19). Окрім того, у давньогрецькій мові (мові оригіналу Святого Письма) слова на позначення безособових сил вживалися в середньому роді. Натомість «Дух Святий» завжди стоїть у чоловічому роді, що граматично підтверджує ставлення до Нього біблійних авторів.

Отже, Святий Дух – Особа, а не якась незрозуміла сила. З Ним можна налагодити особисті стосунки. Він Бог, тому до Нього треба ставитися з такими самими благоговінням і пошаною, як до Отця і Сина. В Особі Святого Духа Триєдиний Бог близький до кожного з нас. Духом Святим Він присутній, коли ми збираємося в Ім'я Ісуса (Мт. 18:20), Духом Святим Він живе в наших серцях (1 Кор. 6:19-20).

Природа та праця Святого Духа. Природу Святого Духа описують певні символи: вогонь (Іс. 4:4; Мт. 3:11; Лк. 3:16; Дії 2:3-4); вітер (Єз. 37:7-10, 14; Йов 33:4; Ів. 3:8; 20:22; Дії 2:2); вода (Єз. 36:25-27; 46:1-12; Ів. 3:5; 4:14; 7:38-39); олива (Лк. 4:18; Дії 10:38; Євр. 1:9; 2 Кор. 1:21-22; 1 Ів. 2:20, 27; Як. 5:14); голуб (Мт. 3:16; Мр. 1:10; Лк. 3:22); печать (Еф. 1:13; 4:30; 2 Кор. 1:22; Об. 9:4).

Ключовий текст, який показує працю Святого Духа серед людей задля їх покаяння, – Івана 16:8-11. Дух Святий осуджує світ. Без благодотворної праці Святого Духа людина не визнає своєї провини. Коли людина стає християнином, Дух Святий поселяється в її естві й су-

---

проводить Своїм керівництвом. Тому наші тіла названі храмом Святого Духа (1 Кор. 6:19).

Ціль служіння Духа Святого у спасенних – удосконалити, надати можливість зрости в Господі, зробити більш духовно зрілими. Результатом такої діяльності Духа Святого є плід духа (Гал. 5:22-23), а також дари мотивації (Рим. 12:3-8).

Висновок. Дух Святий забезпечує нас необхідною силою і дарами, робить здатними звершувати справу Божу. Наділення силою називається хрещенням Святим Духом з подальшим сповненням Святим Духом. Це переживання проходить через наші відчуття, і це щось інше, ніж покаєння чи водне хрещення. Про досвід такого переживання читаємо у цілому ряді текстів з Дій святих апостолів. Хрещення Святим Духом, як і народження згори, – це одноразова дія. А сповнюватися Святим Духом потрібно постійно. У результаті ми тісніше спілкуємося з Богом через молитву, прославлення і поклоніння, отримуємо нові здібності для ефективного служіння, стаємо духовно чутливими і проникливими й виходимо на новий рівень духовної боротьби.

---

5. ПРИЗНАЧЕННЯ ЛЮДИНИ

Унікальне створення людини. Як і увесь всесвіт, людину створив Бог. Вона була створена в результаті наради Триєдиного Бога: Отця, Сина і Духа Святого (Бут. 1:26) за образом та подобою Бога (Бут. 1:27).

На відміну від усього іншого творіння, яке почало існувати від простого Божого наказу, першу людину Бог сформував із пороку земного, а потім Сам вдихнув у неї життя (Бут. 2:7). Так у результаті об'єднання земного і божественного людина стала живою істотою.

Складові єства людини. При створенні людина отримала матеріальну (тіло) та нематеріальну (дух і душа) складові. Через тіло вона пов'язана із земним світом, через дух – із небесним, духовним. На відміну від тіла, дух і душа вічні (Екл. 12:7). Дух і душа – це не одне й те саме (див. 1 Сол. 5:23; Євр. 4:12; 1 Кор. 2:14-15; 3:1; Йов. 32:8).

Дух – найвища складова людини. Він дає змогу людині увійти в сферу духовного і спілкуватися з Богом. Це вмістилище духовних якостей людини. Саме завдяки духу людина може розуміти духовні речі (1 Кор. 2:14).

Душа – це: місце розташування життя і саме життя людини (Мр. 8:35); особистість людини – її «я», її характер; розум, емоції та воля людини.

Хоча можна провести чітку межу між духом та душею, вони – нероздільні й тісно переплетені в єдину нематеріальну частину людської істоти.

Для чого створена людина? Біблія говорить, що Бог створив людину «на славу Свою» (Іс. 43:7). Перші люди – Адам та Єва насолоджувалися спільністю із Богом, поки не вчинили гріх, який зруйнував цю спільність. Жертва Христа дала можливість відновити втрачену близькість людей з Богом. Той, хто прийме Його жертву, буде вічно насолоджуватися спільністю з Ним у Новому Єрусалимі (Об. 21:3).

У цьому суть Доброї Новини – Євангелія. Бог дав Своїй Церкві Велике Доручення – проголошувати цю Добру Новину по всьому світу (Мр. 16:15; Мт. 28:19; 1 Кор. 3:9). Покликання кожного окремого християнина – робити свою частину праці у виконанні Велико-го Доручення.

Щоб знати, що ми маємо зробити протягом земного життя, потрібно постійно пізнавати Бога, Його плани та шляхи, якими ці плани здійснюються (Ів. 17:3). Наші власні плани не мають ніякого значення, бо вони не принесуть позитивного результату (Єр. 29:11; Іс. 55:9; Пр. 19:21).

Як відкривається воля Божа для людини? Бог відкриває Свою волю різними шляхами: через Своє Слово – Біблію (1 Кор. 2:10); через молитву, коли Дух Святий безпосередньо відкриває істину нашому духові (Ів. 16:13); через церкву, тобто інших членів Тіла Христового (1 Кор. 12:7); через життєві обставини, проповідь, християнські пісні, книги або просто під час спілкування з іншими віруючими. Тому ми потребуємо один одного (1 Кор. 12:14-22; Еф. 4:16).

Висновок. Те, що говорить Бог, ніколи не буде суперечити Його записаному Слову – Біблії. Християнину потрібно пізнавати і виконувати Божу волю протягом всього життя, і таким чином, він виконає своє призначення.

---

6. ГРІХОПАДІННЯ ЛЮДИНИ

Значення слова «гріх». Вчення про гріх в богослов'ї називають давньогрецьким словом «хамартологія», яке складається з двох слів: «хамартія» – «гріх» і «логос» – «слово» або «наука». Гріх – це непокоря Божій волі. Мабуть, це найпростіше визначення, яке можна дати цьому поняттю. Після гріхопадіння Адама і Єви гріх став невід'ємною частиною природи людини, яка підштовхує її до злих думок і вчинків. Незмінні супутники гріха – зіпсованість (Єр. 17:9); беззаконня (1 Сам. 2:9); нечистість (4М. 19:20); гидота (5М. 18:10-12); осквернення, занечищення (Тит. 1:15); вада, порочність (Еф. 5:25-27).

Досконала людина і свобода вибору. Усе творіння мало статус досконалості й одержало Божу оцінку «вельми добре воно». Однак створена за образом і подобою Божими людина – це не кібернетична машина з алгоритмом «ніколи не грішити», вона мала свободу вибору, яка визначала її подальшу долю. Заборона Божа (див. 1М. 2:16-17) була заповіддю для людей, але не позбавляла їх можливості зробити власний вибір.

Джерело гріха. На основі Послання Якова можна судити, що Бог аж ніяк не є джерелом гріха (Як. 1:13). Єдиним спокусником людини, який схилив її до гріха в Едемському саду, був змій (1М. 3:1-5). Спонукує людину до гріха диявол, але згрішити чи ні – вибір самої людини. Першопричиною гріха на землі є сама людина, а точніше, Адам і Єва (Рим. 5:12).

Спокусницька тактика змія була вельми простою: він посіяв сумнів у Боже повеління (1М. 3:1). Обманом він подав плід як такий, без котрого життя позбавлене сенсу (1М. 3:6). Обмануті люди з власної волі з'їли плоди із забороненого дерева.

Результати гріхопадіння. Рішення, яке Адам і Єва прийняли в Едемському саду, класифікувало їх як противників Божих і позбавило досконалої природи (Рим. 5:12). Сумніви в Божому повелінні і бажання Єви бути, «немов Боги, знаючі добро й зло» (1М. 3:5), мотивували фатальний для всього людства вчинок і потягли за собою цілий ряд небажаних наслідків. Зло отруїло все їх буття і життя майбутніх поколінь. Тексти з Екл. 7:20, Рим. 3:10, 5:12; 1 Кор. 15:21-22 та інші свідчать про масштаби гріховної катастрофи. Кожна народжена на землі людина уже грішна (Рим. 3:22-23).

Фізична смерть, страждання і хвороби – це людське надбання в результаті гріхопадіння. Природа людини перестала бути досконалою. На зміну нетлінному прийшла «неволя тління» (Рим. 8:18-21).

Гріх призвів до розділення людини з Богом, ставши серйозною перешкодою для стосунків людей з Творцем. «Бо заплата за гріх – смерть» (Рим. 6:23). Душі грішників очікують муки після смерті (Пс. 9:18, Мт. 25:41-46, Об. 20:13-15). Гріхопадіння мало негативний вплив і на те, над чим людина владарювала (Рим. 8:20-21).

Висновок. Набувши гріховну природу, людина не здатна була самостійно її позбутися. Для цього потрібна була допомога, і допомогти міг лише люблячий Бог (Ів. 3:16). Завдяки жертві Ісуса Христа людство примирилося з Богом (Рим. 5:9-10).

Євангеліст Іван говорить, що ціль приходу Христа – спасіння світу (Ів. 3:17). Але спасіння зумовлене наверненням самої людини до Бога, що включає покаяння і віру в Ісуса Христа як особистого Спасителя (Дії 26:18, 3:19; Мр. 1:15). І лише тим, «що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у Ймення Його» (Ів. 1:12).

---

7. ВІРА І ПОКАЯННЯ

Віра і покаяння – це найголовніші теми в Євангелії відносно спасіння людини.

Покаяння. Першим про покаяння проповідував Іван Хреститель (Мр. 1:4). Покаяння стало початком проповіді Ісуса Христа (Мт. 4:17). Ця тема була центральною у вченні Христа (Євр. 6:1) і апостолів (Мр. 6:12; Дії 2:38; Дії 26:20). Справжнє покаяння передбачає зміну мислення у всьому, що стосується Бога. Людина, котра кається, усвідомлює свою вину перед Богом за скоєні гріхи. Вона прагне змінити своє життя (Дії 11:18); вона розуміє, що покаяння – це шанс уникнути загибелі (2 Петр. 3:9).

Дехто вважає ознаками покаяння речі, які нічого спільного з ним не мають. Скажімо, покаяння не означає згоду з євангельською думкою чи навіть цілою доктриною; це не релігійність; не проста перебудова життя; не відчуття провини за погані вчинки.

Покаяння завжди означає навернення до Бога, осудження себе – а не когось іншого – за свої гріхи. Саме так покався розбійник, котрий висів праворуч від Христа на Голгофі (Лк. 23:40-43).

Справжнє покаяння виключає будь-яку нещирість у відносинах з Богом і будь-які компроміси. Воно завжди проявляється в практичній площині (Пс. 50:1-5; Пс. 31:5; Пс. 33:18-19; Пр. 28:13), його плід не сховаєш.

Покаяння – це заповідь Божа (Дії 17:30). Це одна з головних причин приходу Ісуса Христа на землю (Лк. 5:32). Воно необхідне для того, щоб уникнути загибелі в вічності (Лк. 13:5); для праведного життя (1 Ів. 1:9); для вічного життя (Дії 11:18). Виконуючи Велике Доручення, Церква Христова має проповідувати і закликати до покаяння (Лк. 24:47).

Віра. Щоб стати учасником Божого Царства, треба покаятися і повірити. Покаяння, власне, і готує людину до віри. Без нього євангельська віра неможлива. Саме по вірі ми отримуємо спасіння (Еф. 2:8-9). По вірі стаємо учасниками Божої благодаті. По вірі набувається духовний досвід.

Біблійне визначення віри знаходимо в 11-му розділі Листа до євреїв. Віра згадана в переліку плода духа (Гал. 5:22) а також у списку дарів Духа Святого (1 Кор. 12:9).

На основі Писання можна визначити три риси справжньої, євангельської віри: вона навчає людину бути повністю залежною від Ісуса Христа; налаштовує людину приймати абсолютно все, що приходить від Бога; ніколи не сперечається з Богом і повністю виправдовує Його навіть тоді, коли в Його діях багато незрозумілого.

Проста згода навіть з багатьма фактами Святого Писання – це ще не віра. Згода з очевидним – це ще не віра.

Джерело віри – Сам Бог. Уся Свята Трійця бере участь в благодатній справі, подаючи віру людині, що покалася (Рим. 12:3; Євр. 12:2; Гал. 5:22). Ми спасаємося вірою (Бут. 15:6); приймаємо Христа вірою (Ів. 1:12); виправдовуємося вірою (Рим. 5:1); стаємо дітьми Божими через віру (Гал. 3:26); освячуємося вірою (Дії 26:18); віра нас береже (1 Петр. 1:5) і приносить спокій (Євр. 4:3).

Висновок. Фактично, наша доля визначається вірою чи її відсутністю. Людина спасається вірою. І чим швидше вона досягає віри, тим більше винагород може отримати в вічності.

Below the decorative flourish, there are 20 horizontal lines for writing.

8. НАРОДЖЕННЯ ЗГОРИ, АБО ВІДРОДЖЕННЯ

Як стати християнином. Єдиний спосіб стати християнином – народитися згори, народитися силою Святого Духа. Народження згори – це двері до спасіння, а отже, до небес. Це найголовніша подія в житті християнина (Ів. 3:3), народження від води і Духа.

Неправильне розуміння відродження. Неправильно думати, що народження від води – це фізичне народження, а від Духа – це хрещення Святим Духом. Вода в Писанні часто виступає символом Божого Слова (1 Петр. 1:23), яке, як вода, здатне очищати при взаємодії з Духом Святим (Тит. 3:5).

Як народитися згори. Народження згори включає в себе дві обов'язкові дії – віру і покаяння. Коли людина читає або слухає Боже Слово, до неї приходить віра – віра в Сина Божого. У світлі Слова людина починає бачити свої темні сторони. При цьому працює Дух Святий, Який приводить людину до покаяння. Без Духа Святого не може покаятись жодна людина.

Справжнє покаяння відбувається на трьох рівнях: інтелектуальному – знаю; емоційному – реагую; вольовому – роблю. Це не почуття провини або сорому чи жалю, коли людину впіймали на гарячому. Дух Святий докоряє людині за гріх, і вона відкриває своє серце. Він заходить туди і повністю міняє її серце і розум (інтелектуальний рівень), що веде до зовнішніх перемін (вольовий рівень).

Результати народження згори. Результати відродження – внутрішній мир і радість, а зовні проявляється характер Христа (2 Кор. 5:17; Гал. 5:22-23). У переродженій людині починає діяти сила нового життя: любов до Бога (1 Ів. 4:8,16), любов до церкви (Ів. 4:7), молитва (Ів. 4:24), жива надія (Рим. 5:1-2) і ненависть до гріха (1 Ів. 5:18).

Народжена згори людина – це спасенна людина, дитина Божа. Ніякі інші умови не гарантують належності до Божої сім'ї. Справжнє народження людини – це народження згори, коли вона переходить від пільми до світла. Цей день стає її новим днем народження, з цієї миті людина починає нове життя.

Писання вчить, що народження згори потребують *УСІ* (Ів. 3:3,7). Народженню згори немає заміни, його відсутність – це відсутність спасіння. Святість Бога вимагає, щоб людина народилася згори.

Джерела народження згори:

- **Слово Боже** (Як. 1:18; 1 Петр. 1:23). Одна з причин народження згори такої малої кількості людей полягає в тому, що сучасній проповіді бракує Слова Божого;
- **Святий Дух** (Ів. 3:5-6). Духовне життя зобов'язане своїм початком Святому Духу. Служіння Святого Духа – це, передусім, викриття грішника в гріху, а потім його навернення – необхідні операції, без яких неможливо увійти до Царства Божого.

Ми були народжені від Бога (Ів. 1:13; Як. 1:18). Відродження – це творчий акт Бога, а не перебудова чи перегляд своїх життєвих принципів. З боку людини вимагається повірити і особисто прийняти Ісуса Христа як Спасителя (Ів. 1:12; 1 Кор. 4:15).

Автор відродження – Бог, провідник відродження – Христос; виконавець відродження – Святий Дух; відродження відбувається через прийняття Христа внаслідок увірування в Слово Боже.

Висновок. Народжений згори живе праведним життям (Ів. 2:29). Він не грішить (1 Ів. 3:9; 1 Ів. 5:18). Він виконує заповідь любові (Лк. 10:27, 1 Ів. 4:7). Він живе переможним життям (1 Ів. 5:4) і вірить, що Ісус є Христос (1 Ів. 5:1).

У результаті відродження змінюється серце, у ньому появляються ненависть і відраза до гріха і любов до Христа. Як струмені живої води, з людини починають бити нові, святі бажання (Ів. 4:14). Нове життя переповнене любов'ю і добрими справами.

---

9. НЕОБХІДНІСТЬ ВОДНОГО ХРЕЩЕННЯ

Звершення хрещення – доручення Христа. Починаючи від Івана Хрестителя і до наших днів тема водного хрещення, попри різне сприйняття, не втрачає своєї цінності. Сам Ісус Христос залишив нам Велике Доручення як заповідь – «зробити всі народи за учнів Його, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа». Це Божа постановка для Церкви.

Визначення та ціль хрещення. У грецькому оригіналі Нового Завіту українському слову «хрестити» відповідає слово «баптізо», яке означає «бути причиною занурення чогось у рідину і витягання з неї» (Лк. 16:24; Ів. 13:26; Об. 19:13). Отже, сам вираз «водне хрещення» означає «повне занурення у воду і витягнення з неї».

Ціль християнського водного хрещення – засвідчити, що ми отримали прощення гріхів і виправдання через віру, народилися згори і стали новим творінням в Ісусі Христі. Це також публічне засвідчення нашої віри в Ісуса Христа як Господа і Спасителя, підтвердження нашої праведності в Ісусі Христі і обітниця служити Йому добрим сумлінням.

Саме водне хрещення не спасає, тому що спасаємося ми «благодаттю через віру» (Еф. 2:8). Христос сказав: «Хто буде вірувати й охреститься – буде спасений, а хто не ввірує – засуджений буде» (Мр. 16:16). Тобто головну роль у спасінні відіграє віра.

Умови прийняття водного хрещення. Для того, щоб вступити в заповіт з Господом через святе водне хрещення, потрібно покаятися у своїх гріхах, увірувати в Ісуса Христа як Спасителя світу, обіцяти Богові добре сумління і присвятити себе учнівству.

На важливість та цінність водного хрещення вказують яскраві приклади Нового Завіту: Сам Ісус був охрещений (Мт. 3:16-17); хрестили Ісусові учні (Ів. 4:1-2); хреститися заповідав Ісус Христос (Мт. 28:19-20); хрещення звершували в ранній Церкві (Дії 2:38; 2:41; 8:12-13, 36-38; 9:18; 10:47-48; 16:15, 33; 18:8; 19:5).

Головний аргумент важливості християнського водного хрещення – заповідь Ісуса Христа (Мт. 28:18-20). Ісус дав нам три завдання: навчати всі народи, роблячи їх Його учнями; тих, що увірують, хрестити в Ім'я Отця, Сина і Святого Духа; навчати зберігати все те, що Він їм заповів.

Дуже важливо підкреслити, що водне хрещення – це не доктрина, яку придумали люди, – його заповідав Сам Ісус.

Хрещення – символ нашої єдності з Ісусом Христом (Рим. 6:3-4; Кол. 2:12; Гал. 3:27). Це також символ віри, який демонструє реальність того, що з людиною «щось сталося». Це зовнішній акт послуху, яким віруюча людина виконує або завершує ту внутрішню праведність, яка вже є у її серці завдяки вірі в спокутну смерть і воскресіння Христа.

Охрещений стає повноцінним членом місцевої церкви і може брати участь у Вечері Господній.

Висновок. Господь дав водне хрещення для того, щоб зміцнити віру – як того, хто приймає водне хрещення, так і всіх присутніх на цій події. Водне хрещення – це заповідь Ісуса Христа, правда Божа, обітниця служити Богові, подоба смерті і воскресіння (Мт. 3:13-16; 28:19; Мр.16:16; 1 Петр. 3:21; Рим. 6:2-5).

---

10. ХРЕЩЕННЯ СВЯТИМ ДУХОМ

Особливості та значення хрещення Святим Духом. Зі спасінням пов'язані особливі події, що відбуваються лиш раз, але повністю змінюють нашу духовну сутність. Одне таке унікальне переживання, яке не стосується безпосередньо нашого спасіння, але надзвичайно важливе для плідного християнського життя, – це хрещення Святим Духом.

Слово «хрещення» у перекладі з давньогрецької мови, якою написаний Новий Завіт, означає «занурення». Уперше згадку про хрещення Духом Святим зустрічаємо, коли читаємо про служіння Івана Хрестителя (Мр. 1:8). Це велика обітниця Бога спасенним людям, момент занурення спасенної людини в Особу Духа Святого, Його силу і реальність (Дії 1:4-5). При цьому віруючий наділяється особливою надприродною силою і сміливістю для свідчення про спасіння через жертву Господа Ісуса Христа.

Хто звершує хрещення Святим Духом. Звершувати святе водне хрещення по вірі Бог довірив Своїм служителям; хрещення Святим Божим Духом звершує Сам Господь Ісус (Мт. 3:11). Спочатку Дух Святий приводить людину до спасіння і хрестить у Христа, а згодом Господь Ісус Христос хрестить вже спасенну людину у Святого Духа. Таким чином, хрещення Святим Духом може пережити тільки спасенна людина. У Писанні хрещення Святим Духом завжди йде після народження згори (Дії 8:12-17; 10:44-46; 11:14-16; 15:7-9).

Для чого потрібно хрещення Святим Духом. Воно потрібне нам для того, аби краще прославити Бога (Ів. 16:14), для надприродного прояву дарів Святого Духа (1 Кор. 12:7), для управління життям християнина (Рим. 8:14), для святого життя і освячення (1 Кор. 6:11), для радісного життя у Святому Дусі (Рим. 14:17), для життя в душі (Рим. 8:9). Тобто хрещення Святим Духом дається спасенним людям для того, щоб вчинити їх плідними і сміливими свідками Ісуса Христа (а не для отримання інших мов, для спасіння або щоб стати «справжніми п'ятидесятниками»).

З'єднуючись з Духом Божим, наш дух отримує від Нього натхнення в молитві (Юд. 20); досягає духовної молитовної єдності з волею Божою (Рим. 8:26-27); звільняється в молитві від керування розумом, який не знає, як молитися (Рим. 8:26); досягає особистого

духовного спілкування з Богом, в яке ніхто не може проникнути (1 Кор. 14:2); сам духовно збудовується (1 Кор. 14:4).

Умови отримання. Для того, щоб отримати хрещення Духом Святим, перш за все, потрібна віра (Гал. 3:2). Наступна умова – духовна спрага (Ів. 7:37-39). Обов'язково потрібен послух Богові (Дії 5:32). Саме послух зодягається в особливі повноваження і силу, бо виконує волю Божу. Хрещення Святим Духом відбувається під час молитви, яка також є необхідною умовою (Лк. 11:13; Євр. 11:6).

Ознака хрещення Святим Духом. Скрізь у Слові Божому випадки хрещення Святим Духом супроводжуються надприродним проявом – говорінням іншими мовами. Такий духовний прояв ми називаємо знаменням, що підтверджує факт хрещення Духом Святим (Дії 10:44-46; 11:15-18; 19:1-6).

Знамення інших мов – це: виконання біблійного пророцтва ((Іс. 28:11- 12); один із доказів хрещення Святим Духом (Дії 2:4; 10:46; 19:6); отримання нашим духом здатності молитися (1 Кор. 14:15); ознака для невіруючих (1 Кор. 14:22).

Висновок. Апостол, навчаючи про інші мови, використовує слово «говорить». Тому, молячись на інших мовах у зібранні, ми не повинні кричати – вияв наших почуттів може вплинути на когось негативно (1 Кор. 14:23). А в особистому молитовному житті молитва іншими мовами – чи не найбільше благословення, через яке Божий Дух вводить нас у плідне духовне життя – життя віри й перемоги.

11. ОСВЯЧЕННЯ: ОДНОРАЗОВА ДІЯ ЧИ ПРОЦЕС?

Визначення освячення. Освячення – це процес відділення від всього злого й гріховного і присвячення себе Богу (Рим. 12:1-2; 1 Сол. 5:23; Євр. 13:12). Бог оправдує грішника, який приходить до Нього з визнанням своєї вини (Рим. 3:24). Це миттєве освячення (1 Кор. 1:2; 2 Кор. 1:1; Еф. 1:1). Оправдує людину Бог один раз (миттєва дія), але освячення триває все життя (процес).

Процес освячення. Освячення починається з моменту народження згори. Першопочаткова моральна зміна – це перша стадія освячення, яке впливає з оправдання. Далі слідує рішуча відмова від гріха. Людина більше не любить гріх. Однак ми ніколи не зможемо сказати, що повністю вільні від гріха (1 Ів. 1:8). І ніколи не повинні дозволити гріху панувати над нами (Рим. 6:11,14).

Завершальна стадія освячення – стадія досконалої святості. Це стане можливим після того, як наше тіло, до якого протягом життя має доступ гріх (Рим. 6:12-13; 1 Ів.1:8), переміниться на славне тіло (Фил. 3:21), тобто після фізичної смерті людини.

Участь Трійці в освяченні. Освячення – це передусім Божа справа (1 Сол. 5:23). Роль Бога-Отця – дисциплінування людини (Євр. 12:5-11; 13:20-21; Фил. 2:13). Бог-Син заслужив для нас це освячення і подав приклад святого життя (1 Кор. 1:30; Євр. 12:2; 1 Петр. 2:21, 1 Ів. 2:6). Дух Святий змінює й освячує нас (1 Петр. 1:2; 2 Сол. 2:13), породжуючи плід духа (Гал. 5:22-23).

Людський фактор в освяченні. Людський фактор в освяченні як активний, так і пасивний. Пасивна роль освячення з боку людини – це її цілковита залежність від Бога (Рим. 6:13). Активна – це наше бажання покоритися Богу (Рим. 12:1). Освячуємося ми через кров Христа, Слово Боже і молитву.

Освячення стосується всієї особистості людини (1 Сол. 5:23). Освячення духа – це момент, коли Дух Святий оселяється в людині (1 Кор. 6:17; Ів. 3:3,5-6; Рим. 8:9).

Душа – це інтелект, емоції і воля. Інтелектуальне освячення стосується пізнання Бога через Його Слово і відтак самопізнання (1 Тим. 4:16; 2 Кор. 10:5). Освячення емоцій – це зростання в позитивних емоціях (Гал. 5:22-23) і відділення від негативних (Еф. 4:31). Воля – це прийняття рішень.

Освячення тіла – це заборона гріху панувати в наших тілах (Рим. 6:4, 19-20; 1 Кор. 6:13; 1 Сол. 4:3-5).

Мотивація освячення. Мотивів для послуху Богові багато. Серед них – бажання догодити Йому (Ів. 14:15, 21); мати чисте сумління перед Богом (Рим. 13:5; 1 Тим. 1:5, 19:2; 2 Тим. 1:3; 1 Петр. 3:16); стати посудиною «на честь» і бути ефективним у праці (2 Тим. 2:20-21); своїм життям навертати невіруючих до Христа (1 Петр. 3:1-2, 15-16); отримувати благословення від Бога в житті і служінні (1 Петр. 3:9-12); бажання уникати Божого невдоволення – це називають «страхом Божим» (Дії 5:11; 9:31, 2 Кор. 5:11; 7:1; Еф. 4:30; Фил. 2:12; 1 Тим. 5:20; Євр. 12:3-11, 1 Петр. 1:17; 2:17); бажання заслужити нагороду на небесах (Мт. 6:19-21; Лк. 19:17-19; 1 Кор. 3:12-15, 2 Кор. 5: 9-10); мати ближчі відносини з Богом (Мт. 5:8; Ів. 14:21; 1 Ів. 1:6; 3:21-22; Пс. 65:18; Іс. 59:2) і т. д.

Висновок. Біблія – це мірило нашого повсякденного життя. Треба уважно вивчати її, порівнюючи з нею своє життя. Тільки так ми навчимося відрізняти добре від поганого. Святе життя Церкви – це світло для світу (Мт. 5:14). Через кожного з нас має відобразитися Христос.

---

12. ДУХОВНИЙ СВІТ І ДУХОВНА БОРОТЬБА ВІРУЮЧОГО

Реалії духовного світу. Про те, що існує духовний світ, відмінний від матеріального, розповідає Священне Писання. Однак не існує об'єктивного уявлення про форми цього світу (1 Кор. 13:12). Його наявність обумовлена ще й тим, що Бог – Дух (Ів. 4:24). Це реальність, до котрої людина не може дотикатися, котру не може бачити, відчувати чи сприймати на смак – але її сприймає людська душа, архітектором якої є Сам Бог. За своєю природою душа вічна, і вона незвичним покликом манить людину до її Творця.

Влаштування духовного світу. Духовний світ має своє внутрішнє влаштування структуру та ієрархію. Бог, Суций в трьох Особах, – незмінний Владика всесвіту й Архітектор духовного і матеріального світів (Кол. 1:16-17). Ангели – безстатеві духовні істоти (Євр. 1:14). Дослівно з грецької «ангелос» – «посланець». Скільки їх – ми не знаємо, але відомо, що їх «десятки тисяч» (Юди 1:14). Демони – грішні ангели, очолювані сатаною, які противляться Богові в духовному світі і шукають своїх прихильників у матеріальному світі серед людей (Об. 12:7-9). Основне їх завдання – погубити душі людей (1 Петр. 5:8). Це основний противник Божих дітей в духовній війні (Еф. 6:12).

Людські душі – частина духовного світу і найцінніші з Божих творінь (2 Сам. 14:14). Задля їх спасіння Бог звершив подвиг на Голгофі (Ів. 3:16). Поле битви – духовний світ. Предмет війни – людські душі. Бог бажає спасти душі людей і приготував для них досконале місце (Об. 21:1-3).

Викривлене уявлення про духовний світ. Наше уявлення про духовний світ формується на основі Святого Писання і людських переживань. Через нехтування Біблією появилось багато спекуляцій на духовну тему. Покладаючись на суб'єктивний досвід і переживання, люди створили багато легенд і породили безліч забобонів, пов'язаних з духовним світом. Останнім часом ці вірування все більше популяризуються в суспільстві, особливо серед молоді.

Бог не схвалює ані магію, якого б кольору вона не була, ані інші вірування, котрі заборонені Святим Писанням. Більше того, Він осуджує будь-яку форму чаклунства і ворожіння (5 М. 18:10-12).

Духовна боротьба віруючого. Кожен народжений згори християнин залучений до духовної війни. Для того, щоб перемагати в ній, *насамперед потрібне святе життя* (1 Петр. 2:11; Об. 21:27; Рим. 6:17-23; Гал. 5:24).

По-друге, потрібно регулярно читати Священне Писання. Це – основна і єдина зброя в духовній війні. Незнання Божих законів позбавляє надійної опори і робить вразливими для атак темних сил.

По-третє, потрібно налагодити молитовне життя. Молитва – це ворота між небесами і землею. Це розмова людини з Богом. У молитві християнин черпає силу для духовної боротьби.

Четверта порада – благовістити (Рим. 10:14-15).

Бог допомагає християнам протистояти силам зла. Він відроджує людину і тим самим береже її від лукавого (1 Ів. 5:18). Він забезпечує людину всім необхідним для духовної війни (2 Кор. 10:4-6; Еф. 6:11-17).

Висновок. Християнину не треба боятися нашіптувань, чаклунства або інших окультних дій, спрямованих проти нього, – якщо він правильно уявляє духовний світ, усвідомлює себе дитиною Божою і має необхідне озброєння проти демонічних сил, він став переможцем у духовній боротьбі.

---

13. МОЛИТВА

Цінність та важливість молитви. Для повноцінного християнського життя молитва така ж необхідна, як і Слово Боже. Заберіть молитву – і віра поступово згасне, Бог стане далеким і недосяжним. Найкраще визначення молитви дав у II ст. по Р.Х. Климент Олександрійський: «Молитва – це спілкування з Богом».

У Біблії достатньо текстів, які показують важливість молитви, – 1 Сол. 5:17; Фил. 4:6; Еф. 6:18; Лк. 18:1 та багато інших. Ми просто зобов'язані молитися. Молитва сприяє духовному зросту. Чоловіки та жінки Божі – це завжди чоловіки і жінки молитви (Дії 2:42). Саме через молитву Бог відкривається нам.

Ісус, перебуваючи на землі, часто молився до Свого Отця (Лк. 5:16), черпаючи в молитві силу для стомленого тіла, підбадьорення для душі і ведення від Бога. Якщо молився Він, то наскільки більше потрібно молитися нам.

Помилки в молитві. Але не треба молитися нещиро, мов лицеміри (Мт. 6:5), і багатослівно, мов погани (Мт. 6:7). Успіх та ефективність молитви не залежать від красномовства і безлічі повторень. Для Бога найважливіше – з яким серцем людина підходить до молитви, яку ціль вона ставить. Найкраща молитва – та, котра ллється від серця.

Як правильно молитися. Так молитися непросто. Тому Біблія дає нам поради: перш ніж молитися, треба заспокоїтися (Мт. 6:6); потім прославити Бога (Об. 4:11); визнати свої провини (1 Ів. 1:8-9) і той факт, що ми не гідні ввійти у Божу присутність (Пс. 32:5; 41:5); далі зосередити свою увагу на Його прощенні і прийняти вірою те, що завдяки смерті Христа ми маємо відкритий доступ до Бога (Еф. 3:11-12).

А потім – розповісти Богу про свої потреби (1 Ів. 5:14; Фил. 4:6-7), чітко висловлюючи їх. Те, що не можна висловити словами, зробіть за нас Святий Дух (Рим. 8:26-27). Треба також дякувати Богові (Пс. 105:1; 1 Сол. 5:18). Подяка – це прояв нашої віри.

Положення тіла, місце, час та обставини не відіграють істотної ролі для молитви, тому що молитва – це спосіб життя, а не спланований ритуал. Це постійне, безперервне, щире спілкування з Богом. Молитва життєво необхідна, відтак вона має бути щоденною звичкою християнина, такою ж природною, як дихання.

Молитва безперестанку. А що означає повеління апостола Павла молитися безперестанку? Молитва – це спілкування з Богом, а

спілкуватися можна і без слів. Молитися – означає постійно перебувати на Божій хвилі, мати безперервний зв’язок з Ним.

Коли ми не молимося, починається конфлікт з Богом. Його думки, бажання, воля для нас недоступні. Приходять проблеми, які обтяжують серце, крадуть мир, спокій, радість. Почнімо молитися – і наші турботи опиняться в надійних руках Отця (Фил. 4:6-7). Без молитви людина недостатньо зростає духовно. У її життя приходить влада гріха і спокус.

Молитва в Ім’я Ісуса. Ісус закликав молитися в Ім’я Його (Ів.14:13-14). Така молитва має велику силу. Але ця сила не просто в словах. Це не якість заклинання – вираз «в Ім’я Ісуса Христа» нагадує, на яких підставах ми можемо перебувати в Божій присутності, і підтверджує, що наші прохання не суперечать небесним законам.

Вживання слова «амінь». Чи треба говорити «амінь» в кінці молитви? Якщо воно вжито у значенні «кінець абзацу» або «молитву закінчено», відповідь одна: «Ні». Якщо фраза: «В Ім’я Ісуса. Амінь» означає: «Хай буде так в Ім’я Ісуса Христа», то відповідь: «Так». Вживання слова «амінь» доречне, коли ми прославляємо Бога. Але якою мовою промовляти це слово – рідною чи на івриті – залежить від нас.

Висновок. Скільки молитися – вирішувати кожному особисто. Але щоб бути успішними послідовниками Христа, без невпинної молитви не обійтися.

---

14. ДАРИ ДУХА СВЯТОГО

Визначення терміну. Щоб Церква могла виконати покладену на неї місію, Господь наділив її дарами. Термін «духовні дари» (давньогрецьке «харизма») ще можна перекласти як «дари благодаті», а також «отримати даремно». Апостол Павло наголошує, що всі харизми – дари милості. Вони не даються за якісь особисті досягнення або здібності – їх отримують у молитві через віру.

Класифікація духовних дарів. Дари, описані в Новому Завіті, поділяються на три основні категорії:

- **мотивуючі дари** (Рим. 12:4-8). Це функції Духа Святого, Який перебуває в серці віруючого;
- **дари управління** (Еф. 4:11-12). Жодна церква не досягне успіху, якщо ці служіння не обіймуть відповідні люди;
- **дари служіння** (1 Кор. 12:8-10).

Кожен віруючий – лише один член Тіла Христа, він не може обійтися без інших членів. Тому дари існують у любові.

Дари служіння та їх функції. Дари служіння, у свою чергу, теж поділяють на три категорії: *дари об'явлення, дари сили, дари висловлювання, або звіщення.*

Дари об'явлення – це: слово знання – знати проблему; розпізнавання духів – знати причину проблеми: фізична вона чи демонська; слово мудрості – знати, що робити з проблемою.

Дари сили – це: надприродна віра; чинення чуд; надприродне оздоровлення: емоційне, духовне, фізичне.

Дари звіщення – це: різні мови як спосіб зв'язку людини і Бога; пророцтво: потішання, підтвердження, пересторога; вияснення мов.

Дар слова знання відповідає на питання: що сталося і як сталося (Дії 10:19-22; Дії 5:3). Дар слова мудрості пояснює, що робити і як діяти (Дії 9:11; Лк. 21:14). Дар розпізнавання духів дає розуміння, який дух діє – Божий чи диявольський (1 Ів. 4:1).

Дари оздоровлення даються для того, щоб відновити фізичне здоров'я через божественні, надприродні засоби (Мт. 4:23-25, Дії 3:6-8). Зцілення може стосуватися і душевних та емоційних хвороб. Інколи Бог зцілює зі Своєї ініціативи, інколи – згідно з вірою хворої людини. Людина, яка молиться за зцілення хворого, – це лише посередник.

Чудо – це втручання Бога з Його надприродною силою в природний стан речей.

На відміну від дару чинення чуд – активного дару, дар віри пасивний. Ми просто віримо в надприродне діяння (Дан. 6:21-23).

Дар віри супроводжується незвичайною сміливістю (1 Сам. 18:33-35) і може проявлятися через здатність вселяти віру в інших людей (Дії 27:25).

Пророцтво – це надприродне, натхнене Богом слово, виголошене званою і зрозумілою мовою для зміцнення, підбадьорення, збудування церкви (1 Кор. 14). Не можна, однак, відкидати Боже Слово і жити за пророцтвами, натомість кожне пророцтво треба обміркувати на основі Божого Слова.

Інші мови – чудовий дар спілкування нашого духа з Богом. Це можуть бути як існуючі на землі (Дії 2:46), так і невідомі, «ангельські» мови (1 Кор. 13:1). Той, хто говорить на інших мовах, має молитися про *дар вьяснення* (1 Кор. 14:13).

Висновок. Дари належать Духу Святому і перебувають у Ньому, а не в людині. Тільки Він вирішує, коли і як їх проявити (1 Кор. 12:11). Слово Боже закликає прагнути до духовних дарів (1 Кор. 12:31; 1 Кор. 14:1). Однак Господь дає Свої дари тим, хто до цього готовий, тобто повністю покорився волі Бога, молиться про це і має віру.

---

15. МАТЕРІАЛЬНЕ СЛУЖІННЯ ТА ДОБРІ ДІЛА

Біблія говорить, що Бог благословляє не лише духовно, а й матеріально (1 Хр. 29:12; Пс. 111:1,3; Пр. 22:4). Отримані завдяки Божому благословенню фінанси і матеріальні речі треба вміти використовувати, тому що ми дамо Богові за них звіт (Лк. 16:10-12).

Правильне ставлення до фінансів. Не можна прилипати до грошей серцем (Пс. 61:11; Лк. 12:34). Не треба сприймати їх, як особисте досягнення, – це Божий дар (Екл. 5:18), не треба покладати на них надію (Пр. 11:4, 28; Мр. 10:24; 1 Тим. 6:17). Не варто переживати через матеріальні блага, бо можна залишитися без плоду (Лк. 8:14). Фінанси не повинні панувати над нами (Лк. 16:13). Їх краще не збирати, а вкладати в духовні справи (Мт. 6:19-20). Бог не потребує наших грошей, але ставлення до них показує стан нашого серця.

Віра і матеріальне служіння. Якщо людина має віру, це буде проявлятися у вчинках любові, у тому числі й у матеріальному служінні іншим. Якщо ж таких проявів немає, віра людини мертва (Як. 2:14-17). Добрі діла не спасають, але вони йтимуть слідом за нами, бо винагорода буде визначатися нашими вчинками (Об. 14:13).

Різновиди матеріального служіння. До матеріальних служінь належать: десятини, добровільні дари, пожертвування, милостиня, гостинність, матеріальна допомога іншим людям, відвідування хворих та ув'язнених тощо.

Десятинна – це давання на Божу справу десятої частини (10 %) усіх грошових або інших матеріальних прибутків. Уперше про десятину згадується задовго до Закону (Бут. 14:20; Бут. 28:22). Пізніше Бог включив десятину в Закон (Лев. 27:30). Давати її можна було як грошима, так і плодами своєї праці (Повт. Зак. 14:23-25).

У Старому Завіті Бог засуджував нехтування десятиною (Мал. 3:7-9), а вірність щодо неї винагороджував (Мал. 3:10). Христос не відміняв десятину, але підняв стандарти у ставленні до неї (Мт. 23:23). Він наголошував на чистоті серця, правильних стосунках з Богом.

Добровільні дари (приношення) – це добровільне виділення частини свого прибутку або майна на Божу справу після сплати десятини (Вих. 35:29; 2 Хр. 29:31; Повт. Зак. 16:10).

Добровільні пожертвування – це добровільні матеріальні приношення, які є жертвою з боку людини через те, що це значна частина її прибутку або майна. Від добровільного дару пожертвування

відрізняються тим, що людина дає їх, ризикуючи зазнати серйозного збитку, однак вона довіряє Богу (2 Кор. 9:6-7).

Приклади пожертвувань багатих людей – цар Давид і начальники народу (1 Хр. 29:2, 17); бідних – вбога вдова (Мр. 12:42-44).

Милостиня (Мт. 5:42; Дії 24:17) дається не напоказ (Мт. 6:1-4) і походить від доброго серця (Лк. 11:41). Як і інші добрі діла, вона не спасає, проте Бог високо цінує її (Пс. 40:2).

Гостинність включає в себе надання притулку та їжі для подорожнього (Євр. 13:2; Бут. 18; Бут. 192 Цар. 4:8-10). Це дуже важлива християнська чеснота (Мт. 25:35, 40).

Інші вчинки милосердя – турбота про фізичні та емоційні потреби братів і сестер, відвідування хворих та ув'язнених (Мт. 25:35-37, 39-40, 45).

Висновок. Перші християни були прикладом щирої і щедрої жертовності (Дії 4:32,34-35). Нециру жертовність, заради слави людської, Дух Святий засуджував (Дії 5:3-5).

A series of horizontal lines for writing, consisting of 20 parallel lines spaced evenly down the page.

16. ЦЕРКВА – ТІЛО ХРИСТА

Визначення поняття «церква». Слово «церква» в українській мові має подвійне значення: це і сукупність всіх спасених християн, незалежно від етнічної чи деномінаційної ознаки; і місцева громада віруючих, що класифікується за регіональною ознакою. У Новому Завіті є й інші вирази, які стосуються Церкви: «Тіло Христове» (1 Кор. 12:27); «Божий народ» (2 Кор. 6:16); «Храм Божий» (1 Кор. 3:16).

Церква заснована на факті віри у відкупну смерть і воскресіння Ісуса Христа (1 Кор. 15:14). Її появу детально описано в другому розділі Дій святих апостолів. День П'ятидесятниці прийнято вважати днем народження Церкви.

Як вселенська, так і місцева церква складається з окремих членів (1 Кор. 12:27). І значення кожного члена дуже важливе (див. 1 Кор. 12:26; 1 Петр. 4:10).

Керівництво в церкві. Керівництво ранньою церквою здійснювали апостоли і вибрані ними для служіння учні (Дії 6:1-6). У Писанні є кілька термінів стосовно церковних служителів (див. Еф. 4:11). Церква ХВС України дотримується наступного порядку організації служителів: служителі церкви – єпископ (1 Тим. 3:1-7); пресвітер (Тит. 1:5; Еф. 4:11-12; 1 Петр. 5:1); диякон (1 Тим. 3:8-13; Фил. 1:1); служителі духовних дарувань – пророк, євангеліст, учитель.

Усі кардинальні рішення пресвітер повинен затверджувати на церковній раді, до якої входять вибрані члени громади, що мають духовні дарування і несуть служіння в церкві.

Попри загальне священство Біблія закликає коритися церковним старійшинам (1 Петр. 5:5). Непокірність вона розцінює як один з проявів гріховності (1 Сам. 15:23).

Завдання і цілі місцевої церкви розробляє її керівництво на основі Писання і статуту громади. Серед узагальнених цілей – проповідь Євангелія для світу, що гине (Мт. 28:19); турбота про кожного члена Тіла Христового (1 Кор. 12:25); прославлення Бога (1 Кор. 6:20).

Кожен зобов'язаний дотримуватись статуту громади, членом якої він є. Статут розробляється на церковній раді і затверджується спільним голосуванням всіх членів. У ньому повинні бути обумовлені основні положення віри громади, форма керівництва, заходи церковного й адміністративного покарання, форма богослужіння.

Зважаючи на те, що Ісус ніде не затверджує форму богослужіння, сучасні форми церковного служіння найрізноманітніші.

Причини вилучення з церкви. Основна причина вилучення з церкви – нехристиянський спосіб життя (1 Кор. 5:11). Вилучення проводиться шляхом голосування членів церкви. Іноді можна просто оголосити про відлучення, якщо гріх людини всім відомий. Відновлення в членстві можливе лише після істинного покаяння відлученого за рішенням церковної ради (2 Кор. 2:6-8).

Виведення із списків місцевої громади. Перша причина – перехід з однієї місцевої церкви в іншу. Друга – ситуація, коли людина довго не відвідує зібрання і з нею немає ніякого зв'язку. Третя – перехід у вічність.

Висновок. Скасувавши інститут левитського священства, Ісус не затверджує церковну ієрархію, а робить кожного народженого згори християнина священником і слугою Божим (1 Петр. 2:9; Об. 1:6).

---

17. Сім'я у світлі Божого Слова

Ціль шлюбу. Шлюб і створення сім'ї – невід'ємна частина Божого плану для всього людства (Бут. 2:24). Шлюб – це поєднання двох в одне ціле, яке охоплює всі сфери людського єства: тіло, душу і дух. У шлюбі забезпечується потреба людини в спілкуванні (Бут. 2:18). У шлюбі народжуються діти (Бут. 1:28). У ньому забезпечуються інтимні потреби людини (1 Кор. 7:5). Шлюб береже від розпусти (1 Кор. 7:2), вказує на модель відносин між Христом і Церквою.

Чоловік та жінка в сім'ї. Сім'я – це церква в мініатюрі, тому повеління, що даються для церкви, діють і в сім'ї. Про Божі повеління для сім'ї читаємо в Кол. 3:18-21 і Еф. 5:22.

Створення Єви було наслідком потреби Адама в помічниці. Це не означало, що жінка – нижче творіння, просто їй відведена інша роль. Не корячись чоловікові, жінка стає нещасною. Їй природно перебувати під авторитетом чоловіка.

Чоловік має внутрішню потребу у відчутті значимості. Жінка, котра своєю покорою визнає авторитет чоловіка над собою, посилює його значимість, і в очах чоловіка це виглядає проявом любові до нього.

Чоловік, згідно з Божим планом, має бути головою сім'ї і проявляти до жінки любов, в якій вона має особливу потребу (Еф. 5:25). За часів апостола Павла, коли з жінками поводитися, як із рабнями, це було непросте повеління.

Жінка має внутрішню потребу в тому, щоб бути коханою. Чоловік, проявляючи до дружини любов, підносить її гідність.

Діти. У Божому задумі діти мають вирости під авторитетом батьків (Еф. 6:1-3). Послух батькам – запорука щасливого і гармонійного життя і дітей, і батьків. А батьки відповідають за правильне виховання дітей (Еф. 6:4). Основне, чому діти мають навчитися в сім'ї, – це налагодити правильні відносини з Богом. Авторитет не дає батькам права на жорстоке панування і контроль над дітьми.

Сімейна проблематика. Шлюб – це союз на все життя (Мт. 19:6). Однак в житті трапляються конфлікти і розчарування. Часто проблема заходить так далеко, що люди не хочуть більше жити разом. Але з Божого погляду розлучення недопустиме. Причиною для розлучення може бути перелюб одного з подружжя. Ще одна причина записана в 1 Кор. 7:12-15.

Проблемних ситуацій у шлюбі не перерахувати, але причини багатьох можна звести до однієї основної: непослух Божим принципам сімейного життя. Слово Боже дає настанови щодо правильних стосунків, щодо вирішення різноманітних конфліктів, виховання дітей, інтимних відносин... Тому, коли виникають проблеми в якихось сферах життя, відповіді треба шукати у Слові Божому. І всі вони, фактично, зводяться до двох, виконання яких неодмінно приведе до благословення. Ці поради подібні до хреста, вертикальна і горизонтальна поперечини якого вказують на два напрямки. Вертикальна – це ставлення до Бога, горизонтальна – ставлення один до одного.

Любов – заорука успіху. Наскільки ми близькі з Богом, настільки близькими будемо один з одним. Дуже важливо також вміти сприймати один одного такими, якими ми є. Основа сім'ї – це любов. А любов любить не за щось, вона не вимагає нічого взамін.

Висновок. Шлюб – це велика таємниця, зрозуміти яку можна тільки частково, але відчути всі радості і благословення котрої може кожен, хто керується в житті Божими принципами.

---

18. ЄВАНГЕЛІЗАЦІЯ – ВИБІР ЧИ ОБОВ'ЯЗОК?

Велике Доручення Христа. «Йти і навчити народи» – завдання для християн всіх часів. Деякі віруючі обмежуються відвідинами зібрань, мотивуючи, що для євангелізму потрібне особливе покликання. Однак Слово Боже повеліває: «Ідіть по цілому світові та всьому створінню Євангелію проповідуйте» (Мр. 16:15).

Визначення поняття євангелізації (благовісту). Євангелізація, або благовіст, – це донесення Благої Звістки для грішника з ціллю його спасіння. Це справа не одного дня – це процес. Перш ніж звіщати істину, потрібно визначити позицію людини, якій звіщаєте, – неспасенні перебувають на різній відстані від розуміння Бога. Треба доносити до них зрозумілу інформацію.

Щоб краще усвідомити це, можна порівняти євангелізаційний процес із вирощуванням зерна. Спершу готують ґрунт, потім сіють зерно – добре, не бите. Посаджене зростає, після чого настають жнива. Одна з причин нинішньої пасивності українців – відсутність нового поля для євангелізацій, оскільки попереднє вже засаджене.

Велике Доручення Христа реалізується сьогодні через індивідуальну та багатолюдну євангелізацію.

Особливості індивідуальної євангелізації. Індивідуальна євангелізація – це праця в близькому і дальшому оточенні. Найближче оточення – це наша сім'я, родина. І це нелегка сфера – рідні найкраще знають наші плюси і мінуси; вони розглядають віру в Бога через призму нашої віри; вони мають власні переконання, тому виникає своєрідна ідеологічна конфронтація; і вони можуть бути водночас і нашими ворогами (Мт. 10:36).

Як ефективно їм проповідувати? Апостол Петро дає слушну пораду: «Так само дружини, коріться своїм чоловікам, щоб і деякі, хто не кориться слову, були приєднані без слова поведженням дружин» (1 Петр. 3:1). І хоча мова тут іде про жінок, очевидно, що діла часто можуть зробити набагато більше, ніж слова. І навпаки – вичитування «моралі» викликає агресію замість сприйняття.

Наступне питання стосується позиції морального права. Скажімо, новонавернений християнин, якого Бог спас від наркотичної залежності, не має морального права повчати інших. Поки що не слова, а діла мають говорити про нього. Проте коли людину поважали

до увірування, вона має повне право спокійно і з любов’ю давати відповідні поради.

Невід’ємна складова євангелізації серед близького оточення – молитва. Ніяке наше служіння, ніяка духовна діяльність не замінять особистого спілкування з Богом, коли це стосується спасіння грішників.

Але ми свідчимо не тільки рідним. Поширена неправильна думка, що під час особистої євангелізації людину важливо якомога швидше «покаяти». Написано, однак, що для багатьох людей звістка Євангелія буде на свідоцтво. Наше завдання полягає в повноцінному донесенні Слова, а право приймати рішення залишається за конкретною особою.

В особистій євангелізації існують свої закономірності, врахування яких дасть позитивний результат. Це, перш за все, необхідність дотримуватися елементарних правил ввічливості, не поводитися зверхньо, бути стриманим, вести розмову у дружньому тоні і бути терплячим до співрозмовника, розуміючи послідовність процесу навернення грішника до Христа.

Багатолюдна євангелізація – це донесення в доступній формі Євангелія широким масам людей; воно передбачає і проповідь, і хоровий та музичний супровід. Проводиться це зібрання на базі місцевої церкви із залученням всієї громади до молитви, пожертви і душеопікунства.

Висновок. Виконуючи Велике Доручення Христа, ми втілюємо в життя Його останні слова та побажання. Для послідовників Ісуса Велике Доручення – це обов’язок і водночас добровільний вибір. Тому в євангелізаційному процесі мають брати участь всі християни. У кожного з нас є можливість привести до Бога неспасених, яких так багато навколо. «А розумні будуть сяяти, як світила небозводу, а ті, хто привів багатьох до праведності, немов зорі, навіки віків» (Дан. 12:3).

19. ТАЄМНИЦЯ ЗАГРОБНОГО ЖИТТЯ

Біблія єдина описує правду про смерть та життя після смерті, однак відкриває вона потойбічний світ тільки частково. І тому всі припущення повинні базуватися на авторитеті Священного Писання.

Що таке смерть? Згідно з Біблією, смерть – це результат гріхопадіння людини і першопочаткове покарання від Бога за гріх. Біблія характеризує людину після смерті як «дух» або «душу» (1 Петр. 3:18-20; Об. 6:9-11), отож смерть – це розділення духовної частини людського ества, духа і душі, і матеріальної – тіла.

Вчення різних релігій, які ігнорують життя після смерті або сповідують реінкарнацію (перевтілення), віру в шеол (вчення правильне, але не повне без науки Нового Заповіту) чи рай для мусульман, не відповідають Священному Писанню. Ті з конфесій, які називаються християнськими і які навчають про чистилище, митарства душі, летаргічний сон тощо, також суперечать Божому Слову.

Про шеол. Євреї вірили в шеол як місце збору померлих людей у потойбічному світі. Але слово «шеол» мало кілька значень. Шеол – це і символ складної ситуації (Йона 2:3-7); це могила (Йов. 17:13-16), де ховають тіло померлого (Екл. 9:10; Пс. 30:18; Пс. 6:6; 39:18-19; 113:25-26); місце, де опиняється духовна частина людського ества (Іс. 14:7-20; Єз. 32:17-23). Шеол як «могила» і шеол як «царство мертвих» – це два різні місця. Яків оплакував Йосипа, коли почув, що той помер, і говорив про сходження до нього в шеол (Бут. 37:35). Про який шеол говорив Яків, якщо Йосипа, як він вважав, з'їли хижаки?

Царство мертвих зображене в Біблії як простір в глибинах землі. Щодо нього вживається слово «зійду». Корей, Датан і Авірон провалилися вниз, Самуїл виходив із землі. Шеол як місце збору померлих праведників і грішників був поділений на місце страждань і місце спокою; це видно з розповіді про те, що відбувалося з Ісусом Христом у період між смертю і воскресінням (Дії 2:31-32), та з історії про багача і Лазаря (Лк. 16:19-31).

Пекло – це тимчасове місце збору померлих грішників. Там зберігаються їхні душі, або душі до моменту воскресіння і суду. Це мовби тимчасова камера ув'язнення. Сам суд відбудеться після воскресіння. І вже тоді в результаті осудження грішна людина (її дух, душа і тіло) буде вкинена в остаточне місце покарання – озеро вогняне (Об. 20:11-15).

Про воскресіння. У момент воскресіння Ісуса Його дух і душа з'єдналися з Його тілом яке в момент з'єднання ожило, і Він вийшов із гробу, тобто воскрес. Так само буде і з християнами при їхньому воскресінні. Смерть розділяє духовну і матеріальну частини, а у воскресінні знову буде відновлена цілісна особистість людини: її дух, душа і тіло. Тіло, яке було поховане, воскресне і видозміниться в процесі воскресіння (1 Кор. 35-50).

Доля неспасених у вічності. Між озером вогняним і пеклом існує різниця. Якщо пекло – тимчасове місце ув'язнення духовної суті, то озеро вогняне – місце, де перебуватиме вся людська особистість: дух, душа і тіло. Воно вічне (Об. 20:10; Мт. 25:46). Першими туди будуть вкинені антихрист і лжепророк (Об. 19:20), потім – люди, яких судитиме Христос під час Свого другого приходу і які стоять по Його лівий бік під час суду (Мт. 25:31-46). Туди також потраплять сатана після Тисячолітнього Царства (Об. 20:10) і грішники після воскресіння і суду, імена яких не були записані в книзі життя (Об. 20:15).

Де будуть праведники? Згідно з Біблією, доля праведної людини в потойбічному світі після смерті і воскресіння Ісуса Христа змінилася. Тепер праведники мають прямий доступ в Божу присутність на небі, і рай не міститься більше в підземеллі, у шеолі, але на третьому небі (2 Кор. 12:1-4; Об. 6:9-11).

Праведники воскреснуть в першому воскресінні під час другого приходу Ісуса Христа на землю. Їхні душі з'єднаються зі своїми новими тілами. Після зустрічі зі Спасителем на хмарах християни завжди будуть з Ним (1 Сол. 4:14-17). Для них вже ніколи не буде загрози вічного осудження (Об. 20:5-6).

Висновок. Отже, людина живе в тілі, але людина – це не тільки тіло. І смерть – це не знищення людини, не припинення її існування, але перехід в потойбічний світ; це припинення життя в тілі на землі і продовження життя у вічності.

---

20. ЩО БУДЕ З ЦИМ СВІТОМ

Рання Церква жила в очікуванні, що Господь ось-ось повернеться. Потім ця надія дещо потьмяніла. Але з ХІХ ст. вчення про другий прихід Христа знову становить великий інтерес для Церкви.

Підхоплення Церкви. Дата другого приходу Господа невідома (Мр. 13:32-33; Дії 1:7). Раптово і без попередження Ісус підхопить тих, хто готовий до Його приходу, але Він не зійде на землю в той час (1 Сол. 4:16-18; 2 Сол. 2:1). Ті, «хто в Христі», як воскреслі, так і ще живі, будуть разом «підхоплені», «могутньо вихоплені» для зустрічі з Ним на хмарах (можливо, хмарах слави).

Можна припустити, що це час між підхопленням Церкви і з'явленням Христа (1Сол. 5:9-11). Це час Божих судів (Об. 6:16-17; 11:18; 14:10,19; 15:1,7; 16:1,19; 19:15). І, як підкреслює апостол Іван, «решта людей, що не вбита була цими поразками, не покалася» (Об. 9:20). Це підтверджує відсутність віруючих на землі в той час.

Отож виглядає очевидним, що Церква буде підхоплена до судів великої скорботи. Бог звільнить Свій народ від горя (Лк. 21:34-36; 1 Сол. 5:9-10; 2 Сол. 1:4-10; Об. 3:10). Однак є різні думки з цього приводу. Де хто стверджує, що Церква пройде через цей період і буде на землі в час антихриста і судів. Так чи інакше, нам треба бути готовими до приходу Ісуса постійно, завжди пам'ятаючи, що Він гряде!

Час скорботи. Після підхоплення Церкви настане час жахливого горя (Дан. 12:1). У Мт. 24:21-29 цей період описаний як період «скорботи великої». Об. 3:10 називає її «годиною випробування, що має прийти на весь всесвіт...»

Скільки часу буде тривати велика скорбота? Ключем до розгадки є 70 тижнів з Книги Даниїла (Дан. 9:24-27). Перші 69 тижнів закінчуються розп'яттям Месії (Дан. 9:26). Багато хто вірить, що проміжний епізод між 69-м і 70-м тижнями – це час благодаті, вік Церкви. Потім буде забраний стримуючий ефект Духа Святого. Це дасть волю подіям того фатального, жахливого 70-го тижня. «Тиждень» має значення семи років (Дан. 7:25; 12:7 і Об. 12:14). Остання частина цього періоду названа «час, і часи, і півчасу» або 3,5 року, 42 місяці (Об. 11:2; 13:5) чи 1260 днів (Об. 11:3; 12:6).

Прихід Христа і Тисячолітнє Царство. Прихід Христа для суду над цим світом станеться в Єрусалимі (Мт. 5:35; Зах. 14:4). Ісус з'явиться із небесними військами (Об. 19:14), з усіма святими (1 Сол.

3:13; Юд. 1:14). Приходу передуватиме Армагеддон (Об. 16:13-14, 16) – апогей людського бунту. Христос зупинить цей безум (Об. 19:11-21). Потім буде суд народів (Об. 19:20-21; Мт. 25:31-46; Йоїл. 4 (у деяких перекладах – Йоїл. 3)). Очевидно, вирок буде залежати від ставлення до Бога, але милість – від ставлення до Ізраїлю. Тим, що стоятимуть справа від Судді, буде дарована можливість увійти в Тисячолітнє Царство (Мт. 25:32-40). У Тисячолітньому Царстві євреї будуть підданими Царя і служитимуть Йому фізично, а Церква управлятиме з Христом на Його престолі (Мт. 19:28; 2 Тим. 2:12).

Дві основні ознаки Царства – праведність і мир. Зовнішній збудник гріха буде ув'язнений (Об. 20:1-4). Відновляться природа (Іс. 30:26), тваринний і рослинний світи (Іс. 11:6-8; 65:25; Рим. 8:19-23; Іс. 51:3; Єз. 36:35; Іс. 41:18-19).

Період після Тисячолітнього Царства. Після тисячолітнього ув'язнення сатана буде звільнений і знову виступить проти Бога. Бунт закінчиться тим, що його послідовники будуть пожерті вогнем з небес, а сатана буде вкинений в озеро вогню навіки. Після того перед великим білим престолом стануть «мертві малі і великі» (Об. 20:12). Після засвідчення з книги життя про те, що їхніх імен там немає, грішні будуть вкинені в озеро вогню, яке горить сіркою, а це – друга смерть. Смерть і пекло також будуть вкинені в озеро вогню.

Висновок. Зникнення теперішньої землі і небес прокладе шлях для створення нових небес і землі. Нова земля стане місцем розташування Нового Єрусалиму, що зійде від Бога з небес. Наслідки гріха більше не діятимуть. Віруючі будуть насолоджуватися кінцевим здійсненням усього, що було досягнуто на Голгофі через смерть Ісуса і пролиття Його крові.

---

21. ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ ХРИСТІЯН ВІРИ ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ

Основні етапи поступу п'ятидесятницького руху в Україні

Червень 1920 – Повернення на Кременеччину Порфирія Ільчука, Трохима Нагорного та Йосипа Антонюка. Початок п'ятидесятницького руху в Західній Україні.

Серпень 1921 – Прибуття Івана Воропаєва до Одеси.

Листопад 1921 – Відкриття першої громади християн євангельської віри (ХЄВ) в Одесі.

Травень 1924 – Перший з'їзд християн Святої П'ятидесятниці у Кременці.

4-7 вересня 1924 – Перший обласний з'їзд, на якому утворено Одеський обласний союз християн євангельської віри.

21-23 вересня 1926 – Перший Всеукраїнський з'їзд ХЄВ. Утворення Всеукраїнського союзу.

8-13 жовтня 1927 – Другий Всеукраїнський та Перший Всесоюзний з'їзди християн євангельської віри.

Травень 1929 – Всепольський об'єднаний з'їзд у с. Старій Човниці на Волині. Утворення Союзу християн віри євангельської.

Січень 1930 – Арешт Правління Союзу ХЄВ. Ліквідація Союзу та перехід у підпільні умови.

Листопад 1942 – Відновлення діяльності Союзу на чолі з Гаврилом Понурком в умовах німецької окупації.

24 серпня 1945 – Підписання угоди про входження християн віри євангельської та християн євангельської віри до складу Союзу євангельських християн-баптистів.

16-17 березня 1948 – Проведення нелегального з'їзду п'ятидесятників у Дніпродзержинську. Початок «незареєстрованого» руху.

1968 – Отримано дозвіл на автономну реєстрацію місцевих п'ятидесятницьких громад.

Липень 1988 – Утворено Оргкомітет з відбудови легальної діяльності Союзу ХВЄ.

25-26 травня 1990 – Відновлення Всеукраїнського Союзу ХВЄ на з'їзді в м. Коростені на чолі з Миколою Мельником.

ЛІТЕРАТУРА

---

1. **Блекебі Г.Т.** Пізнавати Бога. Знати й виконувати Божу Волю/ Г.Т. Блекебі, К.В. Кінг. – Луцьк, 2003. – 236 с.
2. **Вейл, Роджер.** Основы христианской веры. – Минск: Миссия «Еммануил», 1996. – 398 с.
3. **Грудем, Уэйн.** Систематическое богословие. Введение в библейское учение/ Пер. с англ. – СПб.: Мирт, 2010. – 1453 с.
4. **Левшеня, Константин.** Доктрины Библии. – Чикаго: Slavic Gospel Press, 1992. – 301 с.
5. **Макдоуел, Джош.** Незаперечні свідчення: історичні свідчення, факти, документи християнства. – К.: Вид-во Асоціації «Християнський Міст», 1994. – 282 с.
6. **Мюллер Д.Т.** Христианская догматика. – Минск: Фонд «Лютеранское наследие», 1997. – 764 с.
7. **Основи віровчення та Богослужбової практики Церкви Християн Віри Євангельської П'ятидесятників України.** – К.: ЦХВСПУ, 2007. – 31 с.
8. **Принс, Дерек.** Основи християнського вчення. – Світловодськ: Служіння Дерека Принса в Україні, 2003. – 496 с.
9. **Райри, Чарльз.** Основы богословия. – М.: Ассоциация «Духовное возрождение», 2000. – 656 с.
10. **Реннер, Рик.** Десятина и пожертвования. – М.: Медиа-Мир, 2004. – 64 с.
11. **Стагг, Френк.** Богословие Нового Завета. – К.: Киевская Богословская Семинария, 1999. – 381 с.
12. **Тиссен, Генрі Кларенс.** Лекції з систематичної теології/ Пер. з англ. – Едмонтон, 2001. – 437 с.
13. **Хейфорд, Джек.** Основы жизни/ Пер. с англ. – К.: Варух, 2004. – 288 с.
14. **Хортон, Стэнли.** Систематическое Богословие. – Спрингфилд, Миссури: Life, 1999. – 935 с.
15. **Чопчик Д.И.** Побеждать искушения. – Ростов-на-Дону, 1990.
16. **Эриксон, Миллард.** Христианское богословие. – СПб.: Библия для всех, 1999. – 1088 с.

ВАРЕНИЦЯ Віталій Мирославович
ВОЗНЮК Віктор Володимирович
КАПУСТІН Ігор Сергійович
КСЕНЗОВ Дмитро Володимирович
КУЧЕР Олександр Володимирович
ЛИСЮК Віталій Феодосійович
МАЛИК Василь Георгійович
МАНЕЛЮК Сергій Володимирович
МОКІЄНКО Михайло Михайлович
ПОПУДНИК Василь Васильович

ЗАСАДИ ВІРОВЧЕННЯ
Церкви Християн
Віри Євангельської України

Навчальний зошит

Літературний редактор *Людмила Бендус*
Комп'ютерна верстка *Віталій Петрашук*
Дизайн обкладинки *Богдан Галюк*

Підписано до друку 18.01.12. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times, Arial. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 2,79. Умовн. фарбо-відб. 2,87.
Наклад 5000 прим. Зам. № 01-18/2012.